

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка

Укладачі:
Н. О. Хлус, Г. М. Кузюра, Г. О. Бутенко

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ПЕРШОГО (БАКАЛАВРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ «СЕРЕДНЯ ОСВІТА
(ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ СПОРТИВНО-МАСОВОЇ І
ТУРИСТИЧНОЇ РОБОТИ)»

Навчально-методичний посібник

Глухів – 2023

УДК 378.147.091.33-027.22:373.2]796 (075.8)

Н 31

Навчально-методичний посібник схвалено вченою радою Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка (протокол № 3 від 01.11.2023 р.)

Рецензенти:

Курок В. П. – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, завідувач кафедри технологічної та професійної освіти Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.

Рибалко П. Ф. – доктор педагогічних наук, професор кафедри теорії та методики фізичної культури Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка.

Укладачі:

1. **Хлус Н. О.**, кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, завідувач кафедри теорії і методики фізичного виховання Глухівського національного педагогічного університету ім. О. Довженка.

2. **Кузюра Г. М.**, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри теорії і методики фізичного виховання Глухівського національного педагогічного університету ім. О. Довженка.

3. **Бутенко Г. О.**, кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент кафедри теорії і методики фізичного виховання Глухівського національного педагогічного університету ім. О. Довженка.

Наскрізна програма практичної підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми «Середня освіта (Фізична культура та організація спортивно-масової і туристичної роботи)» / укладачі: Н. О. Хлус, Г. М. Кузюра, Г. О. Бутенко. Глухів, 2023. 73 с.

У навчально-методичному посібнику подано наскрізну програму практичної підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» спеціальності 014 Середня освіта предметної спеціальності 014.11 Середня освіта (Фізична культура). Розкрито зміст та організацію планового, поетапного засвоєння здобувачами освіти практичних і професійних навичок та застосування в реальних умовах теоретичних знань, отриманих під час вивчення дисциплін циклу професійної підготовки.

Посібник адресовано педагогічним працівникам закладів вищої та фахової передвищої педагогічної освіти, магістрантам, учителям закладів загальної середньої освіти.

УДК 378.147.091.33-027.22:373.2]796 (075.8)

ЗМІСТ

Загальні положення.....	4
1. Зміст та організація безвідривної (ознайомлювальної) практики...	18
2. Зміст та організація навчальної практики на робочому місці вчителя фізичної культури.....	24
3. Зміст та організація навчально-виховної практики зі спортивно-масової і туристичної роботи в закладах оздоровлення та відпочинку.....	34
4. Зміст та організація методичної практики на робочому місці вчителя фізичної культури.....	43
Список рекомендованих джерел	53
Додатки	54

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Практична підготовка здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» спеціальності 014 Середня освіта предметної спеціальності 014.11 Середня освіта (Фізична культура) є невід'ємним складником професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури в закладі загальної середньої освіти. Вона дає змогу пов'язати теоретичне навчання здобувачів освіти в університеті з їх практичною діяльністю з виконання обов'язків учителя закладу загальної середньої освіти. За період проходження практичної підготовки здобувачі освіти шляхом власного досвіду оволодівають уміннями і навичками викладання фізичної культури та виховання дітей, вчатьса самостійно і творчо застосовувати знання, здобуті в процесі навчання.

Місце навчальних практик в освітньому процесі бакалаврату, їх зміст, організаційно-методичне забезпечення визначають: Закон України «Про освіту» (2017), Закон України «Про вищу освіту» (2014), положення «Про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України» № 93 від 8.04.1993 р., наказ Міністра освіти України № 351 від 20.12.1994 р. «Про внесення змін до Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України», стратегічні орієнтири та тенденції сучасної освіти у вітчизняному, європейському та світовому вимірах.

Організація практики здійснюється на підставі Статуту Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка, положення «Про організацію освітнього процесу в Глухівському НПУ імені Олександра Довженка», положення «Про організацію, проведення практичної підготовки здобувачів освіти у Глухівському національному педагогічному університеті імені Олександра Довженка», положення «Про внутрішню систему забезпечення якості освіти у Глухівському національному педагогічному університеті імені Олександра Довженка».

Обсяг наскрізної програми практичної підготовки здобувачів вищої освіти складає 30 кредитів ЄКТС (900 годин) згідно з освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Фізична культура та організація спортивно-масової і туристичної роботи)».

Мета полягає в інтеграції всіх етапів професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури, набуття стійкого фахового зацікавлення до обраної спеціальності, формування вмінь застосовувати теоретичні знання на практиці, виховання потреби систематично здобувати знання і творчо застосовувати їх у своїй професійній діяльності.

Завданнями практичної підготовки майбутніх педагогів спеціальності 014 Середня освіта предметної спеціальності 014.11 Середня освіта (Фізична культура) є ознайомлення здобувачів вищої освіти ОС «Бакалавр» зі специфікою майбутнього фаху, набуття первинних професійних умінь і навичок, формування в них загальних та фахових компетентностей.

Предметом вивчення практик є: діяльність студентів, яка є аналогом професійної роботи вчителя фізичної культури, адекватна змісту і структурі педагогічної діяльності, організовується в реальних умовах закладу загальної середньої освіти.

Навчальні практики здобувачів освіти ОС «Бакалавр» спеціальності 014 Середня освіта предметної спеціальності 014.11 Середня освіта (Фізична культура) забезпечують формування в здобувачів освіти таких компетентностей:

Загальні компетентності:

ЗК 2. Знання й розуміння значення, змісту, основних концепцій та базових понять фізичного виховання, фізичної культури.

ЗК 3. Здатність спілкуватися українською мовою на основі правильного і логічно побудованого усного та письмового мовлення, здатність до комунікації іноземною мовою в професійній діяльності.

ЗК 4. Здатність до пошуку, осмислення, аналізу, критичного оцінювання загальнонаукової та професійно орієнтованої інформації, ефективно використовувати цифрові ресурси та технології в процесі фізичного виховання.

ЗК 5. Здатність діяти автономно, приймати обґрунтовані рішення в професійній діяльності і відповідати за їх виконання, діяти відповідально і свідомо на основі чинного законодавства та етичних норм; конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, забезпечуючи всім рівні можливості.

ЗК 6. Здатність до проєктування, планування, контролювання педагогічних впливів, їх ефективного застосування та управління (моделювання, прогнозування, програмування, контроль, корекція, ефективність) у практиці фізичного виховання і фізичної культури на основі набутих знань.

ЗК 7. Здатність до організаційної роботи, продуктивної праці, конструктивної міжособистісної взаємодії в колективі та з представниками інших професійних груп на основі дисципліни, комунікативних якостей, планування й управління часом, постійного підвищення власного рівня кваліфікації.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 2. Здатність до здійснення професійної діяльності з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами), санітарно-гігієнічних правил і норм, профілактики травматизму; використання здоров'язбережувальних технологій під час освітнього процесу.

СК 3. Здатність забезпечувати навчання учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички в області фізичної культури.

СК 5. Здатність здійснювати планування, проектування, моделювання процесу фізичного виховання в закладах загальної середньої освіти; вести документацію, що забезпечує процес фізичного виховання в закладах освіти.

СК 13. Здатність здійснювати об'єктивний контроль, оцінювання рівня індивідуального здоров'я, фізичного розвитку, фізичної підготовленості, рівня навчальних досягнень учнів на засадах компетентнісного підходу та аналіз особливості сприйняття та засвоєння учнями навчальної інформації з метою прогнозу ефективності та корекції освітнього процесу з фізичного виховання.

Програмні результати навчання:

Загально-предметні (РН):

РН 1. *Демонструє* вміння навчати учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички засобами навчального предмету та інтегрованого навчання.

РН 3. *Здійснює* добір і застосовує сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів; критично оцінює результати їх навчання та ефективність уроку.

РН 4. *Називає і пояснює* принципи проектування психологічно безпечного й комфортного освітнього середовища з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами), технології здоров'язбереження під час освітнього процесу, способи запобігання та протидії булінгу і налагодження ефективної співпраці з учнями та їх батьками.

РН 5. *Генерує* обґрунтовані думки в галузі професійних знань як для фахівців, так і для широкого загалу державною та іноземною мовами.

РН 7. *Аналізує* власну педагогічну діяльність та її результати, здійснює об'єктивну самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей.

Фахові (ПРН):

ПРН 5. *Знає* основні положення методичної та організаційної роботи для проведення навчальної та позанавчальної роботи в галузі фізичної культури в закладах освіти, методичної та організаційної роботи в закладах фітнесу, рекреації, відпочинку та оздоровлення.

ПРН 6. *Знає* теорію і методику формування, розвитку та вдосконалення рухових умінь і навичок.

ПРН 7. *Знає* закономірності розвитку фізичних якостей у різних видах рухової активності; біологічні, соціальні, психологічні та інші чинники збереження здоров'я, *вміє* застосовувати їх в оздоровчій роботі.

ПРН 8. *Знає* правила профілактики травматизму та надання першої медичної допомоги; *володіє* основними методами захисту населення від можливих наслідків аварій, катастроф, стихійних лих.

ПРН 9. *Вміє* використовувати інформаційні технології, засоби масової інформації тощо з метою формування культури здорового способу життя, навчання рухових умінь та навичок, розвитку фізичних якостей для гармонійного розвитку людини.

ПРН 14. *Вміє* здійснювати контроль й оцінювання індивідуального здоров'я, фізичного розвитку, навчальних досягнень з теоретичної, технічної, фізичної і тактичної підготовленості учнів. *Володіє* технологіями контролю і корекції функціонального та психофізіологічного стану, засобами і методами управління станом людини.

ПРН 15. *Знає* вимоги та порядок оформлення документації для здійснення освітнього процесу з фізичного виховання. *Вміє* розробляти навчально-методичні матеріали (перспективні та оперативні плани, робочі програми, плани-конспекти тощо) уроків фізичної культури, фізкультурно-спортивних тренувальних занять, фізкультурно-оздоровлювальних занять з урахуванням типу закладу освіти, контингенту, мети навчання; складати

планувальну і звітну документацію щодо організації масового спорту в закладах освіти.

ПРН 17. *Володіє* прийомами спілкування і *вміє* використовувати їх під час індивідуальної та колективної роботи; формує плідну комунікацію, співпрацю з колегами, іншими партнерами, учнями, вихованцями та їхніми батьками, дотримуючись принципів толерантності, діалогу і співробітництва.

Наскрізна програма практик передбачає поступове ускладнення діяльності від курсу до курсу, виходячи із цілей і завдань навчання на кожному етапі професійної підготовки, ступеня теоретичної забезпеченості і ступеня самостійності студентів у процесі діяльності, рівня підготовки та індивідуальних особливостей студентів.

Структуру наскрізної програми практичної підготовки здобувачів вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта предметної спеціальності 014.11 Середня освіта (Фізична культура) складають програми різних видів практик, основні компоненти яких представлено в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1.

**Види практик здобувачів освіти
спеціальності 014 Середня освіта предметної спеціальності
014.11 Середня освіта (Фізична культура) ОС «Бакалавр»
ОПІ Середня освіта
(Фізична культура та організація спортивно-масової і туристичної роботи)**

№ п/п	Назва практики	Семестр	Обсяг практики	
			Кредитів ЄКТС	годин
1.	Безвідривна (ознайомлювальна) практика	4	3	90
2.	Навчальна практика на робочому місці вчителя фізичної культури	5,6	13,5	405
3.	Навчально-виховна зі спортивно-масової і туристичної роботи в закладах оздоровлення та відпочинку	6	6	180
4.	Методична практика на робочому місці вчителя фізичної культури	7	7,5	225

Організація практики

Перед початком практики проводиться настановна конференція, під час якої здобувачі освіти ознайомлюються з програмою практики: керівники пояснюють їм мету практики, ставлять конкретні завдання, інформують про зміст діяльності в процесі проходження практики, форму звітності, критерії оцінювання тощо.

Режим роботи здобувачів освіти під час педагогічної практики визначається керівниками та узгоджується з правилами внутрішнього розпорядку бази практики.

На період практики в кожній підгрупі здобувачів освіти призначається староста, який здійснює облік відвідування здобувачами практики, організовує й координує роботу підгрупи, виконує доручення керівника практики, методистів, адміністрації і працівників базового закладу освіти чи установи щодо організації й перебігу практики, інформує здобувачів про консультації, семінари.

Послідовність реалізації завдань практики здобувач освіти визначає в індивідуальному плані проходження практики, який складається в перші дні практики, затверджується викладачем-методистом та керівником від бази практики. Кожен здобувач освіти працює відповідно до свого індивідуального плану.

Протягом педагогічної практики (кожного з її видів) практиканти ведуть щоденник педагогічних спостережень, у якому фіксують інформацію, необхідну для виконання завдань практики, висвітлюють хід їх виконання (згідно з індивідуальним планом проходження практики), зокрема й роботу зі складання психолого-педагогічних характеристик дитини чи академічної групи здобувачів, із вивчення та аналізу ділової документації закладу освіти чи управління освіти. Матеріали щоденника використовують для звіту про виконану під час практики роботу.

Студенти-практиканти під час проходження практики зобов'язані:

1. До початку практики пройти медогляд.
2. Одержати від керівників практики консультації щодо оформлення всіх необхідних документів.
3. Своєчасно прибути на базу практики.
4. У повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики.
5. Вивчити і суворо дотримуватися правил охорони життя і безпеки здобувачів освіти.
6. Свою діяльність організувати відповідно до вимог статуту закладу.
7. У випадку, коли здобувач освіти не дотримується вимог, що висуваються до практикантів, він може бути позбавлений права на проходження практики.

Практиканти мають право:

1. На методичне та організаційне забезпечення від університету та бази практики.
2. З усіх питань, що виникають у процесі проходження практики, звертатися до керівників практики від університету, адміністрації закладу освіти (бази практики).
3. Вносити пропозиції щодо вдосконалення освітнього процесу, організації практики, брати участь у роботі нарад.
4. Користуватися бібліотекою і літературою, ознайомлюватися з установчими документами закладу освіти.

Тривалість робочого часу здобувачів під час проходження практики регламентується Кодексом законів про працю України і становить для студентів віком від 16 років 30 годин на тиждень.

Здобувачі освіти денної форми навчання, які навчаються за дуальною освітою, та здобувачі освіти заочної форми навчання, які працюють за фахом, можуть бути звільнені від проходження педагогічних практик із подальшим обов'язковим перезарахуванням кредитів освітніх компонентів. Підставою

для цього має бути заява, ксерокопії трудової книжки та договору про дуальну форму навчання, характеристика з місця роботи за підписом керівника, методиста з бази практики з пропозицією щодо оцінки.

Після закінчення педагогічної практики студент-практикант повинен у триденний термін подати на відповідні кафедри звітну документацію, передбачену програмою практики: письмовий звіт, характеристику, індивідуальний план практики; педагогічний щоденник, конспекти і плани всіх проведених занять та виховних заходів.

Підведення підсумків практик

Після завершення практики здобувач освіти обробляє зібраний матеріал і складає звіт, у якому подає аналіз усіх напрямів своєї роботи під час практики, характеризує повноту виконання завдань, проблеми, з якими стикався, вказує на досягнення та нереалізовані ідеї, визначає причини недоліків та упущень, передбачає основні шляхи самовдосконалення.

Оцінювання результатів проходження практики здійснюється з урахуванням результатів спостереження за діяльністю студента на основі:

- визначення якості виконання кожного завдання;
- аналізу професійних рис практиканта (дисциплінованість, уміння організувати власний робочий час, ініціативність, творче ставлення до справи та інші);
- оцінних суджень, висловлених методистами, адміністрацією, працівниками бази практики;
- аналізу змісту та якості звітної документації здобувача освіти.

За кожен вид практичної підготовки здобувачі освіти отримують диференційовану оцінку.

Практична підготовка завершується підсумковою конференцією. Під час конференції здобувачі освіти звітують про свою роботу за період практики, дають узагальнений аналіз її результатів, обмінюються досвідом у формі

презентації перебігу практики, обговорюють причини труднощів та висловлюють пропозиції щодо покращення практичної підготовки здобувачів освіти до майбутньої професійної діяльності.

Підсумкова оцінка з навчальних практик визначається на підставі середньозваженого бала. До уваги береться ваговий коефіцієнт та показник середньоарифметичної оцінки всіх основних видів робіт, які виконує здобувач освіти під час практики.

Оцінювання практичної підготовки здобувачів вищої освіти відбувається за національною шкалою, ECTS та бальною шкалою закладу освіти (табл. 1.2).

Таблиця 1.2.

Шкала оцінювання		
Оцінка за національною шкалою	Оцінка за ECTS	Бальна шкала закладу освіти
відмінно	A	90–100
добре	B	82–89
	C	74–81
задовільно	D	64–73
	E	60–63
незадовільно	FX	50–59 <i>(з можливістю перескладання)</i>
	F	≤ 49 <i>(з обов'язковим повторним курсом)</i>

Відмінно (90-100 балів), якщо студент-практикант:

– проявляє ініціативу й креативність у розробці планів-конспектів заходів, грамотно використовує методи, урізноманітнює форми роботи, ураховує вікові особливості учнів;

– за алгоритмом визначення підсумкової оцінки отримує високу оцінку методиста та консультанта з психології;

– оформляє документацію відповідно до встановлених вимог, не допускає помилок, своєчасно подає на перевірку звітну документацію;

– дотримується режиму й розпорядку закладу освіти; відповідально ставиться до своїх дій, вчинків, аналізує та коригує їх, що фіксується в щоденнику педагогічних спостережень.

Добре (74-89 балів), якщо студент-практикант:

– здатний до розробки конспектів заходів, недостатньо виявляє ініціативу й креативність у розробці сценарію, нерідко користується готовими розробками виховних заходів; не завжди доцільно використовує методи, дотримується традиційних форм роботи, ураховує вікові особливості учнів і специфіку загальної середньої освіти; психолого-педагогічну характеристику учня (академічної групи) складає з певними недоліками;

– потребує педагогічної підтримки;

– отримує позитивну оцінку методиста та консультанта з психології;

– оформляє документацію відповідно до встановлених вимог, допускає незначні помилки, своєчасно подає на перевірку відповідну документацію;

– інколи запізнюється, має поодинокі випадки безвідповідального ставлення до своїх дій, вчинків, несистематично їх аналізує та коригує.

Задовільно (60-73 бали), якщо студент-практикант:

– володіє знаннями і вміннями розробки заходів зі школярами, однак не виявляє ініціативу й креативність у розробленні сценарію, має труднощі з використанням методів, користується лише готовими розробками заходів, не орієнтується у формах роботи, лише у разі нагадування враховує вікові особливості учнів і специфіку загальної середньої освіти; виховні заходи проводить на досить низькому рівні, про що свідчать сценарії виховних заходів; складає психолого-педагогічну характеристику учня/академічної групи неповно;

– допускає велику кількість помилок в оформленні документації, що не відповідає вимогам, своєчасно не подає на перевірку відповідну документацію;

– без поважних причин не дотримується режиму й розпорядку, безвідповідально ставиться до своїх дій, вчинків, до їх аналізу та коригування.

Незадовільно (1–59 балів), якщо студент-практикант виконав менше половини завдань.

Завдання до практичної підготовки за допомогою дистанційних технологій навчання:

Звітну документацію з практики, що захищатиметься в дистанційному режимі, звіти-презентації, інші матеріали з практичної підготовки студенти повинні надіслати на корпоративну електронну пошту кафедри теорії і методики фізичного виховання.

Характеристика з бази практики не подається до звітності.

Загальний звіт із практики здобувачам освіти підготувати у формі електронної презентації-коментаря (озвучений виступ-презентація) за орієнтовною структурою:

1. ПІБ студента, факультет, курс, група, форма здобуття освіти, освітня програма, вид практики, місце проходження практики, груповий керівник-методист, психолог-консультант, інші учасники освітнього процесу.

2. Мета, завдання практики.

3. Коротка характеристика бази практики.

4. Виконані завдання під час проходження практики (проведені консультації, заняття, заходи з теми, пакет документів з аналізу проходження практики (щоденник), виконані завдання із психології тощо, обов'язковий фото-, відеосупровід).

5. Загальні, фахові компетентності, сформовані під час проходження практики.

6. Проблеми, труднощі, що виникли в процесі практичної підготовки.

7. Допомога, поради, настанови академічної спільноти під час проходження педагогічної практики (викладачі, викладачі-методисти, групові керівники, практичний психолог).

8. Допомога, поради, настанови інших стейкхолдерів у процесі проходження педагогічної практики (керівництво установ бази практики, здобувачі освіти, педагоги, провідні фахівці деканатів та інші).

9. Поради, побажання, пропозиції щодо змісту програм практики, організації й проведення практичної підготовки, підготовки звітності, процедур захисту.

Процедура захисту практики

Захист практики проводиться дистанційно (за допомогою сервісу Zoom для проведення відеоконференцій) за попередньо розробленим розпорядженням.

Настановна консультація, поточні консультації надаються здобувачу освіти з використанням дистанційних технологій: електронна пошта, online-зв'язок за допомогою програмного забезпечення Skype, відеоконференцзв'язок за допомогою платформи Zoom, взаємодія учасників через соціальні мережі (Viber, Instagram, Telegram) та інші електронні сервери, запропоновані МОН України: Google Клас (Google Classroom) тощо.

Рекомендації щодо виконання передбачених завдань на засадах дистанційних технологій:

1. Скласти індивідуальний план роботи на період практики, передбачивши отримання консультацій із використанням дистанційних технологій. Результати виконання та самоаналіз фіксувати в щоденнику психолого-педагогічних спостережень.

2. Ознайомитися з елементами освітньої інфраструктури (організаціями, установами, закладами тощо), діяльність яких спрямована на освітній процес (використовуючи онлайн-консультації, конспекти-презентації, лекції) тощо.

3. Ознайомитися з основними державними нормативно-правовими документами, які регулюють діяльність баз практики.

4. Ознайомитися з посадовими обов'язками вчителя фізичної культури, виявлення специфіки його діяльності.

5. Зібрати інформацію про практичний досвід вирішення професійних проблем, над якими працює заклад загальної середньої освіти (основні напрями діяльності).

6. Проаналізувати основні форми освітнього процесу в закладі загальної середньої освіти.

7. Підготувати звіт та презентацію результатів практики. Додати фото/відео виконаної роботи за необхідності.

За результатами проведеного захисту практики здобувачі вищої освіти, які виконали завдання практики, отримують **«Сертифікат студента-практиканта»** за орієнтовною структурою: серія і номер сертифіката, ПІБ студента, факультет, курс, освітня програма, вид практики, місце проходження практики, терміни практики, перелік сформованих компетентностей (загальні, фахові), кількість опанованих під час практики кредитів, результати проходження практики (оцінювання за відповідними шкалами).

Сертифікат засвідчується підписами декана факультету, групового керівника, завідувача практиками та печаткою факультету.

1. ЗМІСТ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИКИ:

БЕЗВІДРИВНА (ОЗНАЙОМЛЮВАЛЬНА) ПРАКТИКА

ОПП «Середня освіта (Фізична культура та організація спортивно-масової і туристичної роботи)» ОС «Бакалавр» (2 курс, 4 семестр)

	Денна форма	Заочна форма
Кількість кредитів	3	3
Кількість годин	90 год.	90 год.
Кількість тижнів	2	1

Відповідальна кафедра:

– теорії і методики фізичного виховання.

Керівництво практикою:

Груповий керівник здійснює безпосереднє навчально-методичне керівництво практикою здобувачів освіти.

Груповий керівник:

– складає графік відвідування баз практики чи зустрічі з їх представниками;

– супроводжує здобувачів освіти до бази практики;

– контролює відвідування бази практики здобувачем освіти;

– відвідує настановну консультацію, складає індивідуальний план роботи;

– перевіряє документацію;

– відвідує підсумкову конференцію (захист практики).

База практики – заклади загальної середньої освіти та заклади освіти відповідно до укладеної здобувачем освіти двосторонньої угоди, цільового направлення.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Практика здобувачів освіти, які навчаються за спеціальністю 014 Середня освіта предметна спеціальність 014.11 Середня освіта (фізична культура) є частиною державного галузевого стандарту освіти. Її

проходження є обов'язковим для всіх здобувачів освіти, що навчаються за відповідною спеціальністю.

Мета практики: ознайомити здобувачів освіти зі структурою та змістом роботи різних ланок закладів загальної середньої освіти, сформувати інтерес до майбутньої професії, забезпечити практичне пізнання здобувачами освіти закономірностей педагогічної діяльності та оволодіння способами її організації.

Під час проходження ознайомлювальної практики здобувачі освіти закріплюють теоретичні знання, отримані під час вивчення дисциплін «Вступ до спеціальності», «Педагогіка», більш глибоко усвідомлюють суть і значущість своєї майбутньої професії.

Завдання практики:

1. Ознайомлення з особливостями організації, функціонуванням і досвідом діяльності закладів управління освітою різних ланок.
2. Ознайомлення з основними державними нормативно-правовими документами, які регулюють освітню діяльність.
3. Засвоєння вимог до виробничої документації за спеціальністю проблематики закладу освіти, в якій проводиться практика.
4. Вивчення специфіки роботи вчителя фізичної культури в закладах загальної середньої освіти. Ознайомлення з посадовими обов'язками вчителя фізичної культури та специфікою його діяльності.
5. Аналіз основних форм роботи вчителя в обраному закладі освіти.
6. Ознайомлення з нормами педагогічного етикету вчителя.
7. Сприяння адаптації до умов майбутньої професійної діяльності.
8. Створення умов для формування професійних комунікативних умінь у спілкуванні з учнівським та педагогічним колективами, удосконалення умінь у роботі з документацією.

9. Створення умов для розвитку і закріплення професійно-значущих особистісних якостей, формування стійкого морально-гуманістичного погляду на професію вчителя фізичної культури.

Основні навчальні компетентності як результат успішного проходження практики:

Загальні компетентності:

ЗК 2. Знання й розуміння значення, змісту, основних концепцій та базових понять фізичного виховання, фізичної культури.

ЗК 3. Здатність спілкуватися українською мовою на основі правильного і логічно побудованого усного та письмового мовлення, здатність до комунікації іноземною мовою в професійній діяльності.

ЗК 4. Здатність до пошуку, осмислення, аналізу, критичного оцінювання загальнонаукової та професійно орієнтованої інформації, ефективно використовувати цифрові ресурси та технології в процесі фізичного виховання.

ЗК 5. Здатність діяти автономно, приймати обґрунтовані рішення у професійній діяльності і відповідати за їх виконання, діяти відповідально і свідомо на основі чинного законодавства та етичних норм; конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, забезпечуючи всім рівні можливості.

ЗК 6. Здатність до проєктування, планування, контролювання педагогічних впливів, їх ефективного застосування та управління (моделювання, прогнозування, програмування, контроль, корекція, ефективність) у практиці фізичного виховання і фізичної культури на основі набутих знань.

ЗК 7. Здатність до організаційної роботи, продуктивної праці, конструктивної міжособистісної взаємодії в колективі та з представниками інших професійних груп на основі дисципліни, комунікативних якостей,

планування й управління часом, постійного підвищення власного рівня кваліфікації.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 2. Здатність до здійснення професійної діяльності з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами), санітарно-гігієнічних правил і норм, профілактики травматизму; використання здоров'язберезувальних технологій під час освітнього процесу.

СК 3. Здатність забезпечувати навчання учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички в області фізичної культури.

СК 5. Здатність здійснювати планування, проектування, моделювання процесу фізичного виховання в закладах загальної середньої освіти; вести документацію, що забезпечує процес фізичного виховання в закладах освіти.

СК 13. Здатність здійснювати об'єктивний контроль, оцінювання рівня індивідуального здоров'я, фізичного розвитку, фізичної підготовленості, рівня навчальних досягнень учнів на засадах компетентнісного підходу та аналіз особливості сприйняття та засвоєння учнями навчальної інформації з метою прогнозу ефективності та корекції навчально-виховного процесу з фізичного виховання.

Програмні результати навчання:

ПРН 5. *Знає* основні положення методичної та організаційної роботи для проведення навчальної та позанавчальної роботи в галузі фізичної культури в закладах освіти, методичної та організаційної роботи в закладах фітнесу, рекреації, відпочинку та оздоровлення.

ПРН 6. *Знає* теорію і методику формування, розвитку та вдосконалення рухових умінь і навичок.

ПРН 7. *Знає* закономірності розвитку фізичних якостей у різних видах рухової активності; біологічні, соціальні, психологічні та інші чинники збереження здоров'я, *вміє* застосовувати їх в оздоровчій роботі.

ПРН 8. *Знає* правила профілактики травматизму та надання першої медичної допомоги; *володіє* основними методами захисту населення від можливих наслідків аварій, катастроф, стихійних лих.

ПРН 9. *Вміє* використовувати інформаційні технології, засоби масової інформації тощо з метою формування культури здорового способу життя, навчання рухових умінь та навичок, розвитку фізичних якостей для гармонійного розвитку людини.

ПРН 14. *Вміє* здійснювати контроль і оцінювання індивідуального здоров'я, фізичного розвитку, навчальних досягнень з теоретичної, технічної, фізичної і тактичної підготовленості учнів. *Володіє* технологіями контролю і корекції функціонального та психофізіологічного стану, засобами і методами управління станом людини.

ПРН 15. *Знає* вимоги та порядок оформлення документації для здійснення навчального процесу з фізичного виховання. *Вміє* розробляти навчально-методичні матеріали (перспективні та оперативні плани, робочі програми, плани-конспекти тощо) уроків фізичної культури, фізкультурно-спортивних тренувальних занять, фізкультурно-оздоровлювальних занять з урахуванням типу закладу освіти, контингенту, мети навчання; складати планувальну і звітну документацію щодо організації масового спорту в закладах освіти.

ПРН 17. *Володіє* прийомами спілкування і *вміє* використовувати їх під час індивідуальної та колективної роботи; формує плідну комунікацію, співпрацю з колегами, іншими партнерами, учнями, вихованцями та їхніми батьками, дотримуючись принципів толерантності, діалогу і співробітництва.

Засоби діагностики результатів навчання:

Звітна документація, презентація результатів та виступи на звітній конференції, фотозвіт, відгук про роботу практиканта бази практики.

Перелік звітної документації:

1. Індивідуальний план роботи на період практики (Додаток Б).
2. Щоденник практики.
3. Аналіз уроку, проведеного вчителем фізичної культури (Додаток В).
4. Аналіз виховного заходу з будь-якого напрямку педагогічної діяльності.
5. Звіт, презентація результатів проходження практики.

Звітна документація повинна бути оформлена державною мовою, бути зброшурованою, обов'язково представленою для перевірки груповому керівнику і/або методисту. Звіт подається протягом трьох днів після закінчення практики, а оформлення документації здійснюється протягом усієї практики.

Алгоритм визначення підсумкової оцінки

Норми оцінювання:

	Індивідуальний план	Щоденник	Аналіз уроку фізичної культури	Аналіз виховного заходу	Звіт, презентація
ВІ	0,1	0,3	0,2	0,2	0,2

2. ЗМІСТ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИКИ:

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА

НА РОБОЧОМУ МІСЦІ ВЧИТЕЛЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

ОПП «Середня освіта (Фізична культура та організація спортивно-масової і туристичної роботи)» ОС «Бакалавр» (3 курс; 5, 6 семестр)

	Загальна кількість	Семестри	Денна форма	Заочна форма
Кількість кредитів	13,5	5	6	6
		6	7,5	7,5
Кількість годин	405 год.	5	180	180
		6	225	225
Кількість тижнів	9 тижнів	5	4	2
		6	5	2

Відповідальні кафедри:

- теорії та методики фізичного виховання;
- педагогіки, психології, соціальної роботи та менеджменту.

Керівництво практикою здійснюється груповим керівником та методистом кафедри теорії і методики фізичного виховання, консультантом з психології.

Груповий керівник:

- бере участь у настановній конференції, складанні індивідуального плану роботи здобувача освіти;
- контролює відвідування здобувачем освіти бази практики;
- надає дві консультації до проведення відкритої форми виховної роботи (виховний захід);
- відвідує залікові заходи;
- перевіряє документацію;
- бере участь у підсумковій конференції (захист практики).

Методист з ТМФВ:

- надає настановну консультацію, допомагає здобувачу освіти при складанні індивідуального плану роботи практиканта;

- контролює відвідування здобувачем освіти бази практики;
- надає консультації та перевіряє конспекти проведення уроків;
- присутній на 4-х залікових уроках та виховному заході;
- надає дві консультації до проведення відкритої форми виховної роботи (виховний предметний захід);
- присутній на заліковому предметному заході;
- перевіряє документацію;
- бере участь у підсумковій конференції (захист практики).

Консультант із психології: (0,5 год. за студента на перевірку психолого-педагогічної характеристики (ППХ) на особистість).

База практики: заклади загальної середньої освіти та заклади освіти відповідно до укладеної здобувачем освіти двосторонньої угоди, цільового направлення.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Метою педагогічної практики на робочому місці вчителя фізичної культури є поглиблення знань студентів із фахових дисциплін, оволодіння сучасними методами та формами організації освітнього процесу, формування професійних умінь, потрібних для оволодіння професією вчителя фізичної культури, виховання відповідального ставлення до професійної діяльності, потреби постійно поповнювати власні знання та творчо застосовувати їх на практиці.

Завдання практики:

1. Ознайомитися з програмою практики.
2. Скласти індивідуальний план роботи.
3. Ознайомитись із закладом загальної середньої освіти, налагодить співпрацю з адміністрацією школи, вчителем фізичної культури.
4. Вивчити посадові обов'язки вчителя фізичної культури, класного керівника, плани їхньої роботи (тематичний, виховний). Визначити графік

проведення відкритих залікових заходів (уроків, виховного заходу, предметного заходу).

5. Проаналізувати нормативно-правову базу та документацію професійної діяльності вчителя фізичної культури.

6. Дослідити й оцінити рівень фізичної підготовленості учнів закріпленого класу на основі моторних тестів, хронометраж уроку фізичної культури і порівняльний аналіз (вчителя і студента), визначити загальну і моторну щільності, оцінити фізичне навантаження учнів на уроках, проведених вчителем і студентом-практикантом на основі реєстрації ЧСС.

7. Підготувати звіт та презентацію результатів практичної підготовки.

Основні навчальні компетентності як результат успішного проходження практики:

Загальні компетентності:

ЗК 2. Знання й розуміння значення, змісту, основних концепцій та базових понять фізичного виховання, фізичної культури.

ЗК 3. Здатність спілкуватися українською мовою на основі правильного і логічно побудованого усного та письмового мовлення, здатність до комунікації іноземною мовою в професійній діяльності.

ЗК 4. Здатність до пошуку, осмислення, аналізу, критичного оцінювання загальнонаукової та професійно орієнтованої інформації, ефективно використовувати цифрові ресурси та технології в процесі фізичного виховання.

ЗК 5. Здатність діяти автономно, приймати обґрунтовані рішення в професійній діяльності і відповідати за їх виконання, діяти відповідально і свідомо на основі чинного законодавства та етичних норм; конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, забезпечуючи всім рівні можливості.

ЗК 6. Здатність до проєктування, планування, контролювання педагогічних впливів, їх ефективного застосування та управління

(моделювання, прогнозування, програмування, контроль, корекція, ефективність) у практиці фізичного виховання і фізичної культури на основі набутих знань.

ЗК 7. Здатність до організаційної роботи, продуктивної праці, конструктивної міжособистісної взаємодії в колективі та з представниками інших професійних груп на основі дисципліни, комунікативних якостей, планування й управління часом, постійного підвищення власного рівня кваліфікації.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 2. Здатність до здійснення професійної діяльності з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами), санітарно-гігієнічних правил і норм, профілактики травматизму; використання здоров'язбережувальних технологій під час освітнього процесу.

СК 3. Здатність забезпечувати навчання учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння й навички в області фізичної культури.

СК 5. Здатність здійснювати планування, проектування, моделювання процесу фізичного виховання в закладах загальної середньої освіти; вести документацію, що забезпечує процес фізичного виховання в закладах освіти.

СК 6. Здатність самостійно проводити навчальні заняття з фізичної культури з учнями в закладах загальної середньої освіти.

СК 8. Здатність здійснювати об'єктивний контроль, оцінювання рівня індивідуального здоров'я, фізичного розвитку, фізичної підготовленості, рівня навчальних досягнень учнів на засадах компетентнісного підходу та аналіз особливостей сприйняття та засвоєння учнями навчальної інформації з метою прогнозу ефективності та корекції навчально-виховного процесу з фізичного виховання.

СК 9. Здатність формувати в учнів предметні компетентності з

фізичного виховання, медико-біологічних та психологічних основ і технологій розвитку рухових умінь, навичок та фізичних якостей, санітарно-гігієнічних основ діяльності засобами фізичної культури та інтегрованого навчання.

СК 10. Здатність використовувати педагогічні, медико-біологічні, інформаційні технології для формування грамотності у фізичній культурі, здорового способу життя, розвитку рухових умінь і навичок, фізичних якостей, самостійно розробляти методики і технології для інтегрального гармонійного розвитку учнів.

СК 11. Здатність до формування рівноправного і справедливого клімату в колективі учнів; до знаходження ефективних шляхів формування мотивації учнів щодо участі у фізкультурно-спортивній діяльності, до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до виконання фізичних вправ); спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного учня; виховання в учнів соціально-особистісних якостей.

СК 13. Здатність здійснювати об'єктивний контроль, оцінювання рівня індивідуального здоров'я, фізичного розвитку, фізичної підготовленості, рівня навчальних досягнень учнів на засадах компетентнісного підходу та аналіз особливості сприйняття та засвоєння учнями навчальної інформації з метою прогнозу ефективності та корекції навчально-виховного процесу з фізичного виховання.

Програмні результати навчання:

Загально-предметні (РН):

РН 1. Демонструє вміння навчати учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички засобами навчального предмету та інтегрованого навчання.

РН 3. *Здійснює* добір і *застосовує* сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів; критично *оцінює* результати їх навчання та ефективність уроку.

РН 4. *Називає* і *пояснює* принципи проектування психологічно безпечного й комфортного освітнього середовища з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами), технології здоров'язбереження під час освітнього процесу, способи запобігання та протидії булінгу і налагодження ефективної співпраці з учнями та їх батьками.

РН 5. *Генерує* обґрунтовані думки в галузі професійних знань як для фахівців, так і для широкого загалу державною та іноземною мовами.

РН 7. *Аналізує* власну педагогічну діяльність та її результати, *здійснює* об'єктивну самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей.

Фахові (ПРН):

ПРН 1. *Знає* та *вміє* застосовувати на практиці основні положення теорії і методики фізичного виховання (мета, завдання, принципи, методи, засоби), педагогіки і психології під час вирішення навчальних, виховних та оздоровлювальних завдань. *Володіє* актуальними технологіями формування грамотності у фізичній культурі.

ПРН 2. *Знає* та *вміє* застосовувати на практиці основні положення фізіології, біомеханіки, морфології, психології для розвитку фізичних (рухових) якостей, формування рухових умінь і навичок з метою вирішення завдань фізичного виховання.

ПРН 3. *Знає* та *вміє* застосовувати на практиці знання з історії фізичної культури, олімпійського руху, видів рухової активності та спорту для підвищення загального культурного рівня учнів, популяризації здорового способу життя, різних форм і видів фізичної активності та фізкультурно-спортивної діяльності.

ПРН 5. *Знає* основні положення методичної та організаційної роботи для проведення навчальної та позанавчальної роботи в галузі фізичної культури в закладах освіти, методичної та організаційної роботи в закладах фітнесу, рекреації, відпочинку та оздоровлення.

ПРН 6. *Знає* теорію і методику формування, розвитку та вдосконалення рухових умінь і навичок.

ПРН 7. *Знає* закономірності розвитку фізичних якостей в різних видах рухової активності; біологічні, соціальні, психологічні та інші чинники збереження здоров'я, *вміє* застосовувати їх в оздоровчій роботі.

ПРН 8. *Знає* правила профілактики травматизму та надання першої медичної допомоги; *володіє* основними методами захисту населення від можливих наслідків аварій, катастроф, стихійних лих.

ПРН 9. *Вміє* використовувати інформаційні технології, засоби масової інформації тощо з метою формування культури здорового способу життя, навчання рухових умінь та навичок, розвитку фізичних якостей для гармонійного розвитку людини.

ПРН 12. *Вміє* самостійно проводити навчальні заняття з фізичної культури з учнями в закладах загальної середньої освіти, закладах професійної освіти, закладах позашкільної освіти.

ПРН 14. *Вміє* здійснювати контроль і оцінювання індивідуального здоров'я, фізичного розвитку, навчальних досягнень з теоретичної, технічної, фізичної і тактичної підготовленості учнів. *Володіє* технологіями контролю і корекції функціонального та психофізіологічного стану, засобами і методами управління станом людини.

ПРН 15. *Знає* вимоги та порядок оформлення документації для здійснення навчального процесу з фізичного виховання. *Вміє* розробляти навчально-методичні матеріали (перспективні та оперативні плани, робочі програми, плани-конспекти тощо) уроків фізичної культури, фізкультурно-спортивних тренувальних занять, фізкультурно-оздоровлювальних занять з

урахуванням типу закладу освіти, контингенту, мети навчання; складати планувальну і звітну документацію щодо організації масового спорту у закладах освіти.

ПРН 17. *Володіє* прийомами спілкування і *вміє* використовувати їх під час індивідуальної та колективної роботи; формує плідну комунікацію, співпрацю з колегами, іншими партнерами, учнями, вихованцями та їхніми батьками дотримуючись принципів толерантності, діалогу і співробітництва.

Засоби діагностики результатів навчання:

Звітна документація, презентація результатів та виступи на звітній конференції, фотозвіт, проведення відкритих форм роботи (залікові уроки, виховний захід тощо), відгук про роботу практиканта бази практики.

Перелік звітної документації (на кожен семестр):

Груповому керівнику:

1. Індивідуальний план проходження педагогічної практики (Додаток А, Б).
2. Щоденник психолого-педагогічних спостережень.
3. План виховної роботи класного керівника (на період проходження практики).
4. Розгорнутий конспект виховного заходу (Додаток Н).
5. Аналіз уроку, проведеного вчителем/студентом-практикантом (Додаток В).
6. Аналіз виховного заходу, проведеного вчителем/студентом-практикантом.
7. Виготовлену наочність для проведення відкритих форм роботи.
8. Звіт про проходження практики (Додаток П).

Методисту з ТМФВ:

1. Розроблений здобувачем освіти річний план-графік (сітка годин) розподілу програмного матеріалу і на його основі розроблене тематичне планування на семестр для учнів визначеного класу (Додаток Ж).

2. Аналіз уроку фізичної культури, проведеного вчителем/студентом-практикантом (Додаток В).

3. Хронометраж уроку фізичної культури (вчителя/практиканта), визначити загальну і моторну щільність (Додаток Г).

4. Оцінка фізичного навантаження уроків, проведених вчителем/студентом-практикантом на основі реєстрації ЧСС (Додаток Д).

5. Протокол обговорення одного із залікових уроків студента-практиканта (Додаток Е).

6. Опис етапів навчання фізичної вправи, призначеної для учнів визначеного класу (на вибір студента) (Додаток И).

7. Деталізовані конспекти 4 уроків із фізичної культури для учнів базової середнього школи (Додаток К).

8. Конспект залікового предметного заходу (Додаток К).

9. Виготовлену наочність для проведення відкритих форм роботи.

10. Презентацію результатів проходження практики на звітній конференції.

Консультанту із психології:

1. Психолого-педагогічний аналіз особистості учня.

Звітна документація повинна бути оформлена державною мовою, бути охайною та зброшурованою, обов'язково представлена для перевірки груповому керівнику і методисту. Звіт подається протягом трьох днів після закінчення практики, а оформлення документації здійснюється протягом усієї практики.

Критерії оцінювання роботи практикантів

№	Види діяльності студента-практиканта	Кількість балів	Ваговий коефіцієнт
1	Проведення уроків фізичної культури	50	0,5
2	Проведення позанавчальної роботи в закріпленому класі	10	0,1
3	Проведення виховного предметного заходу	10	0,1
4	Написання психолого-педагогічної характеристики на здобувача освіти	10	0,1
6	Захист практики	10	0,1
7	Оформлення документації	10	0,1
	Разом	100	1,0

3. ЗМІСТ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИКИ:

НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНА

ЗІ СПОРТИВНО-МАСОВОЇ І ТУРИСТИЧНОЇ РОБОТИ

В ЗАКЛАДАХ ОЗДОРОВЛЕННЯ І ВІДПОЧИНКУ

ОПП Середня освіта (Фізична культура та організація спортивно-масової і туристичної роботи) ОС «Бакалавр» (3 курс, 6 семестр)

	Денна форма	Заочна форма
Кількість кредитів	6	6
Кількість годин	180 год.	180 год.
Кількість тижнів	4 тижні	2 тижні

Відповідальні кафедри:

- теорії і методики фізичного виховання;
- педагогіки, психології, соціальної роботи та менеджменту.

Керівництво практикою:

Груповий керівник практики здійснює безпосереднє навчально-методичне керівництво практикою.

Груповий керівник:

- бере участь у настановній консультації;
- перевіряє документацію;
- рецензує виступ до творчого звітного вожацького концерту;
- бере участь у підсумковій конференції (захист практики).

Бази практики: дитячі заклади оздоровлення та відпочинку, літні пришкільні табори, заклади позашкільної освіти, санаторно-курортні оздоровлювальні заклади.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Мета практики: поглиблення знань здобувачів освіти з організації спортивно-масової і туристичної роботи, педагогіки та фахових методик, формування вмінь застосовувати знання в процесі вирішення педагогічних

завдань в умовах реального освітнього процесу в умовах літнього відпочинку.

Завдання практики:

1. Проаналізувати напрями та специфіку роботи дитячих закладів оздоровлення та відпочинку щодо оздоровлення дітей шкільного віку в літній період.

2. Ознайомитись із правилами розпорядку дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, режимом його роботи в літній оздоровчий період.

3. Планувати освітній процес: ставити мету, цілеспрямовано добирати засоби, методи і прийоми організації освітнього процесу; складати конспекти різних форм роботи з дітьми; прогнозувати результати виховного впливу.

4. Розробити календарне планування заходів оздоровлення для дітей середнього та старшого шкільного віку з урахуванням їх індивідуальних особливостей розвитку на час проходження практики (план заходів).

5. Проводити фізкультурно-оздоровлювальні заходи, спрямовані на зміцнення здоров'я дітей (враховуючи оздоровлювальний потенціал літнього періоду).

6. Проаналізувати та вміти підбирати методи із загартування та сучасні оздоровлювальні технології з урахуванням вікових, індивідуальних можливостей дітей та з різним рівнем фізичного розвитку щодо подальшого формування в дітей шкільного віку навичок здорового способу життя.

7. Створювати умови для цікавого змістовного життя дітей у літній період.

8. Здійснювати роботу з батьками через батьківські чати Viber, Instagram, Telegram щодо формування, збереження і зміцнення здоров'я дітей шкільного віку в літній період (розробка практичних рекомендацій, надання консультацій зі зміцнення здоров'я дітей засобами фізичних вправ і рухової

активності з врахуванням індивідуальних особливостей розвитку дітей шкільного віку тощо).

Виконання завдань практики відбувається поетапно.

Підготовчий етап практики. Здобувачі освіти під час проведення табірної збори ознайомлюються з організацією роботи дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, вивчають документацію та аналізують роботу педагогів-організаторів, вихователів, організатора спортивно-масової роботи: складають календарні плани роботи на період практики, поповнюють педагогічну скарбничку іграми, розвагами, сценаріями заходів різної тематики, виготовляють необхідні дидактичні посібники, ігровий матеріал.

Основний етап практики. Здобувачі освіти самостійно працюють на посаді педагога-організатора, вихователя, організатора спортивно-масової роботи в першу і другу половину дня. Здійснюють всебічний розвиток дітей, добираючи для цього конкретний зміст роботи і засоби педагогічного впливу. Проводять режимні процеси, ігри, спортивні змагання, туристичні походи, екскурсії тощо. Особливу увагу приділяють проведенню загартувальних процедур (повітряні і сонячні ванни, ходьба босоніж, обтирання, обливання водою) та інших оздоровлювальних заходів (заняття з фізкультури, рухливі ігри, спортивні розваги та свята, дні здоров'я тощо).

У цей період здобувачі освіти проводять психолого-педагогічне спостереження за дітьми, які заносять до щоденника, опрацьовують зібраний емпіричний матеріал; проводять роботу з батьками у вихідні дні: бесіди, консультації з різних питань виховання та оздоровлення дітей, залучають батьків до участі у спортивних святах, розвагах, екскурсіях та інших формах роботи з дітьми.

За потреби здобувачі освіти виконують окремі доручення керівництва закладу методичного характеру: працюють над поповненням обладнання методичного кабінету, беруть участь у методичній роботі закладу,

виступають перед працівниками дитячих закладів оздоровлення та відпочинку з доповідями, повідомленнями, надають консультацію.

Заключний етап практики. Здобувачі освіти оформлюють звітну документацію, беруть участь у підсумковій конференції, присвяченій обговоренню підсумків педагогічної практики.

Основні навчальні компетентності як результат успішного проходження практики:

Загальні компетентності:

ЗК 2. Знання й розуміння значення, змісту, основних концепцій та базових понять фізичного виховання, фізичної культури.

ЗК 3. Здатність спілкуватися українською мовою на основі правильного і логічно побудованого усного та письмового мовлення, здатність до комунікації іноземною мовою в професійній діяльності.

ЗК 4. Здатність до пошуку, осмислення, аналізу, критичного оцінювання загальнонаукової та професійно орієнтованої інформації, ефективно використовувати цифрові ресурси та технології в процесі фізичного виховання.

ЗК 5. Здатність діяти автономно, приймати обґрунтовані рішення в професійній діяльності і відповідати за їх виконання, діяти відповідально і свідомо на основі чинного законодавства та етичних норм; конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, забезпечуючи усім рівні можливості.

ЗК 6. Здатність до проєктування, планування, контролювання педагогічних впливів, їх ефективного застосування та управління (моделювання, прогнозування, програмування, контроль, корекція, ефективність) у практиці фізичного виховання і фізичної культури на основі набутих знань.

ЗК 7. Здатність до організаційної роботи, продуктивної праці, конструктивної міжособистісної взаємодії в колективі та з представниками

інших професійних груп на основі дисципліни, комунікативних якостей, планування й управління часом, постійного підвищення власного рівня кваліфікації.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 2. Здатність до здійснення професійної діяльності з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами), санітарно-гігієнічних правил і норм, профілактики травматизму; використання здоров'язберезувальних технологій під час освітнього процесу.

СК 3. Здатність забезпечувати навчання учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички в області фізичної культури.

СК 5. Здатність здійснювати планування, проектування, моделювання процесу фізичного виховання в закладах загальної середньої освіти; вести документацію, що забезпечує процес фізичного виховання в закладах освіти.

СК 7. Здатність до організаційної роботи, продуктивної праці, конструктивної міжособистісної взаємодії в колективі та з представниками інших професійних груп на основі дисципліни, комунікативних якостей, планування й управління часом, постійного підвищення власного рівня кваліфікації.

СК 8. Здатність здійснювати об'єктивний контроль, оцінювати рівень індивідуального здоров'я, фізичного розвитку, фізичної підготовленості, рівень навчальних досягнень учнів на засадах компетентнісного підходу та аналіз особливостей сприйняття та засвоєння учнями навчальної інформації з метою прогнозу ефективності та корекції навчально-виховного процесу з фізичного виховання.

СК 9. Здатність формувати в учнів предметні компетентності з фізичного виховання, медико-біологічних та психологічних основ і технологій розвитку рухових умінь, навичок та фізичних якостей, санітарно-

гігієнічних основ діяльності засобами фізичної культури та інтегрованого навчання.

СК 10. Здатність використовувати педагогічні, медико-біологічні, інформаційні технології для формування грамотності у фізичній культурі, здорового способу життя, розвитку рухових умінь і навичок, фізичних якостей, самостійно розробляти методики і технології для інтегрального гармонійного розвитку учнів.

СК 11. Здатність до формування рівноправного і справедливого клімату в колективі учнів; до знаходження ефективних шляхів формування мотивації учнів щодо участі у фізкультурно-спортивній діяльності, до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до виконання фізичних вправ); спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного учня; виховання в учнів соціально-особистісних якостей.

СК 13. Здатність здійснювати об'єктивний контроль, оцінювати рівень індивідуального здоров'я, фізичного розвитку, фізичної підготовленості, рівень навчальних досягнень учнів на засадах компетентнісного підходу та аналіз особливості сприйняття та засвоєння учнями навчальної інформації з метою прогнозу ефективності та корекції навчально-виховного процесу з фізичного виховання.

Програмні результати навчання:

Загально-предметні (РН):

РН 4. *Називає і пояснює* принципи проєктування психологічно безпечного й комфортного освітнього середовища з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами), технології здоров'язбереження під час освітнього процесу, способи запобігання та протидії булінгу і налагодження ефективної співпраці з учнями та їх батьками.

РН 5. *Генерує* обґрунтовані думки в галузі професійних знань як для фахівців, так і для широкого загалу державною та іноземною мовами.

РН 7. *Аналізує* власну педагогічну діяльність та її результати, *здійснює* об'єктивну самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей.

Фахові (ПРН):

ПРН 1. *Знає* та *вміє* застосовувати на практиці основні положення теорії і методики фізичного виховання (мета, завдання, принципи, методи, засоби), педагогіки і психології під час вирішення навчальних, виховних та оздоровлювальних завдань. *Володіє* актуальними технологіями формування грамотності у фізичній культурі.

ПРН 2. *Знає* та *вміє* застосовувати на практиці основні положення фізіології, біомеханіки, морфології, психології для розвитку фізичних (рухових) якостей, формування рухових умінь і навичок з метою вирішення завдань фізичного виховання.

ПРН 3. *Знає* та *вміє* застосовувати на практиці знання з історії фізичної культури, олімпійського руху, видів рухової активності та спорту для підвищення загального культурного рівня учнів, популяризації здорового способу життя, різних форм і видів фізичної активності та фізкультурно-спортивної діяльності..

ПРН 5. *Знає* основні положення методичної та організаційної роботи для проведення навчальної та позанавчальної роботи в галузі фізичної культури в закладах освіти, методичної та організаційної роботи в закладах фітнесу, рекреації, відпочинку та оздоровлення.

ПРН 6. *Знає* теорію і методику формування, розвитку та вдосконалення рухових умінь і навичок.

ПРН 7. *Знає* закономірності розвитку фізичних якостей в різних видах рухової активності; біологічні, соціальні, психологічні та інші чинники збереження здоров'я, *вміє* застосовувати їх в оздоровчій роботі.

ПРН 8. *Знає* правила профілактики травматизму та надання першої медичної допомоги; *володіє* основними методами захисту населення від можливих наслідків аварій, катастроф, стихійних лих.

ПРН 9. *Вміє* використовувати інформаційні технології, засоби масової інформації тощо з метою формування культури здорового способу життя, навчання рухових умінь та навичок, розвитку фізичних якостей для гармонійного розвитку людини.

ПРН 13. *Вміє* самостійно проводити позакласну спортивно-масову, фізкультурно-оздоровлювальну, туристичну, секційну (гурткову) роботу з окремих видів фізкультурно-спортивної діяльності в закладах освіти, закладах фітнесу та рекреації, закладах оздоровлення та відпочинку.

ПРН 14. *Вміє* здійснювати контроль і оцінювання індивідуального здоров'я, фізичного розвитку, навчальних досягнень з теоретичної, технічної, фізичної і тактичної підготовленості учнів. *Володіє* технологіями контролю і корекції функціонального та психофізіологічного стану, засобами і методами управління станом людини.

ПРН 15. *Знає* вимоги та порядок оформлення документації для здійснення освітнього процесу з фізичного виховання. *Вміє* розробляти навчально-методичні матеріали (перспективні та оперативні плани, робочі програми, плани-конспекти тощо) уроків фізичної культури, фізкультурно-спортивних тренувальних занять, фізкультурно-оздоровлювальних занять з урахуванням типу закладу освіти, контингенту, мети навчання; складати планувальну і звітну документацію щодо організації масового спорту в закладах освіти.

ПРН 16. *Вміє* організовувати фізкультурно-оздоровлювальну діяльність для активного відпочинку та ведення здорового способу життя з використанням різних видів та форм рухової активності.

ПРН 17. *Володіє* прийомами спілкування і *вміє* використовувати їх під час індивідуальної та колективної роботи; формує плідну комунікацію,

співпрацю з колегами, іншими партнерами, учнями, вихованцями та їхніми батьками, дотримуючись принципів толерантності, діалогу і співробітництва.

Засоби діагностики результатів навчання:

Звітна документація, презентація результатів та виступи на звітній конференції, фотозвіт, відгук про роботу практиканта бази практики.

Перелік звітної документації:

1. Щоденник педагогічних спостережень.
2. Календарне планування заходів оздоровлення для дітей шкільного віку на час проходження практики (план заходів на час проходження практики, вікова група на вибір).
3. Сценарій загальнотабірного (загонового) заходу.
4. Сценарій спортивно-масового свята.
5. Загоновий куточок (рубрики загонової стіни).
6. Звіт студента-практиканта за проходження практики.
7. Характеристика з бази практики з рекомендованою оцінкою, завірена підписами та печаткою.
8. Презентація результатів проходження практики на звітній конференції.
9. Участь у звітному вожацькому концерті.

Алгоритм визначення підсумкової оцінки

Норми оцінювання:

	Документація (щоденник, звіт, документи)	Сценарій загальнотабірного заходу	Сценарій спортивно- масового свята	Звіт студента- практиканта	Презентація/ Захист практики
I	0,4	0,2	0,2	0,1	0,1

4. ЗМІСТ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИКИ:

МЕТОДИЧНА ПРАКТИКА

НА РОБОЧОМУ МІСЦІ ВЧИТЕЛЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

ОПП Середня освіта (Фізична культура та організація спортивно-масової і туристичної роботи) ОС «Бакалавр» (4 курс, 7 семестр)

	Денна форма	Заочна форма
Кількість кредитів	7,5	7,5
Кількість годин	225 год.	225 год.
Кількість тижнів	5 тижнів	2 тижнів

Відповідальні кафедри:

- теорії та методики фізичного виховання;
- педагогіки, психології, соціальної роботи та менеджменту.

Керівництво практикою здійснюється груповим керівником та методистом кафедри теорії і методики фізичного виховання, консультантом із психології.

Груповий керівник:

- бере участь у настановній конференції, складанні індивідуального плану роботи;
- контролює відвідування здобувачами освіти бази практики;
- надає дві консультації до проведення відкритої форми виховної роботи (виховний захід);
- відвідує залікові заходи;
- перевіряє документацію;
- бере участь у підсумковій конференції (захист практики).

Методист з ТМФВ:

- бере участь у настановній консультації, допомагає при складанні індивідуального плану роботи практиканта;
- контролює відвідування здобувачами освіти бази практики;
- надає консультації та перевіряє конспекти проведення уроків;
- відвідує 4 залікові уроки та виховний захід;

- надає дві консультації до проведення відкритої форми виховної роботи (виховний предметний захід);
- відвідує предметний захід;
- перевіряє документацію;
- бере участь у підсумковій конференції (захист практики).

Консультант із психології: (0,5 год за студента для перевірки ППХ на особистість).

База практики: заклади загальної середньої освіти та заклади освіти відповідно до укладеної студентом двосторонньої угоди, цільового направлення.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Метою методичної практики на робочому місці вчителя фізичної культури є оволодіння здобувачами освіти сучасними методами, прийомами, інноваційними педагогічними технологіями в середній освіті, формування в них професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень в реальних умовах, виховання інтересу до професії, любові до дітей, потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності, вивчення та використання інноваційного педагогічного досвіду, набуття навичок, умінь і знань планування, підготовки, організації і проведення занять із фізичної культури.

Завдання практики:

1. Проводити педагогічний аналіз уроків фізичної культури, проведених вчителем та студентами-практикантами.
2. Володіти методикою визначення загальної і моторної щільності уроку фізичної культури.
3. Вміти оцінити та регулювати фізичне навантаження учнів на уроці на основі показників ЧСС учнів.
4. Аналізувати та обговорювати залікові уроки студентів-практикантів.

5. Володіти умінням розробляти річний план-графік (сітка годин) розподілу програмного матеріалу і на його основі робити тематичне планування на семестр.

6. Знати особливості етапів навчання фізичної вправи/технічного прийому, та вміти описати процес оволодіння руховою навичкою.

7. Володіти вмінням розробляти деталізовані конспекти уроків для учнів 5–9 (10–11) класів.

8. Знати технологію тестування та критерії оцінювання рівня фізичної підготовленості учнів.

9. Вміти розробляти сценарії спортивних свят (вікторин) для учнів 5–9 (10–11) класів.

10. Проводити аналіз виховних заходів, проведених вчителем/студентом-практикантом.

11. Вміти організовувати та проводити виховні заходи.

12. Підбирати психологічні діагностичні методики та вміти скласти психолого-педагогічну характеристику учнівського колективу.

Для проведення навчально-виховної роботи студенти-практиканти закріплюються по одному до класу для виконання функцій класного керівника.

Основні навчальні компетентності як результат успішного проходження практики:

Загальні компетентності:

ЗК 2. Знання й розуміння значення, змісту, основних концепцій та базових понять фізичного виховання, фізичної культури.

ЗК 3. Здатність спілкуватися українською мовою на основі правильного і логічно побудованого усного та письмового мовлення, здатність до комунікації іноземною мовою в професійній діяльності.

ЗК 4. Здатність до пошуку, осмислення, аналізу, критичного оцінювання загальнонаукової та професійно орієнтованої інформації, ефективно

використовувати цифрові ресурси та технології в процесі фізичного виховання.

ЗК 5. Здатність діяти автономно, приймати обґрунтовані рішення в професійній діяльності і відповідати за їх виконання, діяти відповідально і свідомо на основі чинного законодавства та етичних норм; конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, забезпечуючи всім рівні можливості.

ЗК 6. Здатність до проєктування, планування, контролювання педагогічних впливів, їх ефективного застосування та управління (моделювання, прогнозування, програмування, контроль, корекція, ефективність) у практиці фізичного виховання і фізичної культури на основі набутих знань.

ЗК 7. Здатність до організаційної роботи, продуктивної праці, конструктивної міжособистісної взаємодії в колективі та з представниками інших професійних груп на основі дисципліни, комунікативних якостей, планування й управління часом, постійного підвищення власного рівня кваліфікації.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 2. Здатність до здійснення професійної діяльності з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами), санітарно-гігієнічних правил і норм, профілактики травматизму; використання здоров'язбережувальних технологій під час освітнього процесу.

СК 3. Здатність забезпечувати навчання учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні вміння і навички в області фізичної культури.

СК 5. Здатність здійснювати планування, проєктування, моделювання процесу фізичного виховання в закладах загальної середньої освіти; вести документацію, що забезпечує процес фізичного виховання в закладах освіти.

СК 6. Здатність самостійно проводити навчальні заняття з фізичної культури з учнями в закладах загальної середньої освіти.

СК 8. Здатність здійснювати об'єктивний контроль, оцінювати рівень індивідуального здоров'я, фізичного розвитку, фізичної підготовленості, рівень навчальних досягнень учнів на засадах компетентнісного підходу та аналіз особливості сприйняття та засвоєння учнями навчальної інформації з метою прогнозу ефективності та корекції освітнього процесу з фізичного виховання.

СК 9. Здатність формувати в учнів предметні компетентності з фізичного виховання, медико-біологічних та психологічних основ і технологій розвитку рухових умінь, навичок та фізичних якостей, санітарно-гігієнічних основ діяльності засобами фізичної культури та інтегрованого навчання.

СК 10. Здатність використовувати педагогічні, медико-біологічні, інформаційні технології для формування грамотності у фізичній культурі, здорового способу життя, розвитку рухових умінь і навичок, фізичних якостей, самостійно розробляти методики і технології для інтегрального гармонійного розвитку учнів.

СК 11. Здатність до формування рівноправного і справедливого клімату в колективі учнів; до знаходження ефективних шляхів формування мотивації учнів щодо участі у фізкультурно-спортивній діяльності, до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до виконання фізичних вправ); спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного учня; виховання в учнів соціально-особистісних якостей.

СК 13. Здатність здійснювати об'єктивний контроль, оцінювати рівень індивідуального здоров'я, фізичного розвитку, фізичної підготовленості, рівень навчальних досягнень учнів на засадах компетентнісного підходу та аналіз особливості сприйняття та засвоєння учнями навчальної інформації з

метою прогнозу ефективності та корекції освітнього процесу з фізичного виховання.

Програмні результати навчання:

Загально-предметні (РН):

РН 1. *Демонструє* вміння навчати учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички засобами навчального предмету та інтегрованого навчання.

РН 3. *Здійснює* добір і *застосовує* сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів; критично *оцінює* результати їх навчання та ефективність уроку.

РН 4. *Називає* і *пояснює* принципи проєктування психологічно безпечного й комфортного освітнього середовища з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами), технології здоров'язбереження під час освітнього процесу, способи запобігання та протидії булінгу і налагодження ефективної співпраці з учнями та їх батьками.

РН 5. *Генерує* обґрунтовані думки в галузі професійних знань як для фахівців, так і для широкого загалу державною та іноземною мовами.

РН 7. *Аналізує* власну педагогічну діяльність та її результати, *здійснює* об'єктивну самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей.

Фахові (ПРН):

ПРН 1. *Знає* та *вміє* застосовувати на практиці основні положення теорії і методики фізичного виховання (мета, завдання, принципи, методи, засоби), педагогіки і психології під час вирішення навчальних, виховних та оздоровлювальних завдань. *Володіє* актуальними технологіями формування грамотності у фізичній культурі.

ПРН 2. *Знає* та *вміє* застосовувати на практиці основні положення фізіології, біомеханіки, морфології, психології для розвитку фізичних

(рухових) якостей, формування рухових умінь і навичок з метою вирішення завдань фізичного виховання.

ПРН 3. *Знає* та *вміє* застосовувати на практиці знання з історії фізичної культури, олімпійського руху, видів рухової активності та спорту для підвищення загального культурного рівня учнів, популяризації здорового способу життя, різних форм і видів фізичної активності та фізкультурно-спортивної діяльності.

ПРН 5. *Знає* основні положення методичної та організаційної роботи для проведення навчальної та позанавчальної роботи в галузі фізичної культури в закладах освіти, методичної та організаційної роботи в закладах фітнесу, рекреації, відпочинку та оздоровлення.

ПРН 6. *Знає* теорію і методичку формування, розвитку та вдосконалення рухових умінь і навичок.

ПРН 7. *Знає* закономірності розвитку фізичних якостей у різних видах рухової активності; біологічні, соціальні, психологічні та інші чинники збереження здоров'я, *вміє* застосовувати їх в оздоровчій роботі.

ПРН 8. *Знає* правила профілактики травматизму та надання першої медичної допомоги; *володіє* основними методами захисту населення від можливих наслідків аварій, катастроф, стихійних лих.

ПРН 9. *Вміє* використовувати інформаційні технології, засоби масової інформації тощо з метою формування культури здорового способу життя, навчання рухових умінь та навичок, розвитку фізичних якостей для гармонійного розвитку людини.

ПРН 12. *Вміє* самостійно проводити навчальні заняття з фізичної культури з учнями в закладах загальної середньої освіти, закладах професійної освіти, закладах позашкільної освіти.

ПРН 14. *Вміє* здійснювати контроль і оцінювання індивідуального здоров'я, фізичного розвитку, навчальних досягнень із теоретичної, технічної, фізичної і тактичної підготовленості учнів. *Володіє* технологіями

контролю і корекції функціонального та психофізіологічного стану, засобами і методами управління станом людини.

ПРН 15. *Знає* вимоги та порядок оформлення документації для здійснення освітнього процесу з фізичного виховання. *Вміє* розробляти навчально-методичні матеріали (перспективні та оперативні плани, робочі програми, плани-конспекти тощо) уроків фізичної культури, фізкультурно-спортивних тренувальних занять, фізкультурно-оздоровлювальних занять з урахуванням типу закладу освіти, контингенту, мети навчання; складати планувальну і звітну документацію щодо організації масового спорту в закладах освіти.

ПРН 17. *Володіє* прийомами спілкування і *вміє* використовувати їх під час індивідуальної та колективної роботи; формує плідну комунікацію, співпрацю з колегами, іншими партнерами, учнями, вихованцями та їхніми батьками, дотримуючись принципів толерантності, діалогу і співробітництва.

Засоби діагностики результатів навчання:

Звітна документація, презентація результатів та виступи на звітній конференції, фотозвіт проведення відкритих форм роботи (залікові уроки, виховний захід тощо), відгук про роботу практиканта бази практики.

Перелік звітної документації:

Після проходження практики здобувач освіти здає звітну документацію:

Груповому керівнику:

1. Індивідуальний план проходження педагогічної практики (Додаток А, Б).
2. Щоденник психолого-педагогічних спостережень.
3. План виховної роботи класного керівника (на період практики).
4. Розгорнутий конспект виховного заходу (Додаток Н).
5. Аналіз уроку, проведеного вчителем/студентом-практикантом (Додаток В).

6. Аналіз виховного заходу, проведеного вчителем/студентом-практикантом.

7. Виготовлену наочність для проведення відкритих форм роботи.

8. Звіт про проходження практики (Додаток П).

Методисту з ТМФВ:

1. Розроблений студентом річний план-графік (сітка годин) розподілу програмного матеріалу і на його основі розроблене тематичне планування на семестр для учнів визначеного класу (Додаток Ж).

2. Методичний аналіз уроку фізичної культури, проведеного вчителем/студентом-практикантом (Додаток В).

3. Хронометраж уроку фізичної культури (вчителя/практиканта), визначити загальну і моторну щільність (Додаток Г).

4. Оцінка фізичного навантаження учнів на уроках, проведених вчителем/студентом-практикантом на основі реєстрації ЧСС (Додаток Д).

5. Протокол обговорення одного із залікових уроків студента-практиканта (Додаток Е).

6. Опис етапів навчання фізичної вправи, призначеної для учнів визначеного класу (на вибір студента, Додаток І).

7. Деталізовані конспекти 4 уроків із фізичної культури для учнів базової середньої освіти (Додаток К).

8. Конспект залікового спортивного свята (вікторини) для учнів (клас учнів на вибір студента/ призначений керівником практики).

9. Презентація результатів проходження практики на звітну конференцію.

Консультанту із психології: Психолого-педагогічний аналіз колективу (класу).

Звітна документація повинна бути оформлена державною мовою, бути охайною та зброшурованою, обов'язково представлена для перевірки груповому керівнику і методисту. Звіт подається протягом трьох днів після

закінчення практики, а оформлення документації здійснюється протягом усієї практики.

Алгоритм визначення підсумкової оцінки:

Норми оцінювання

	ВІ
Конспект та проведення уроків	0,4
Конспект виховного предметного заходу	0,1
Позанавчальна робота	0,1
Документація	0,2
Завдання з психології	0,1
Захист практики	0,1

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Арєф'єв В. Г., Єдинак Г. А. Фізична культура в школі: навчальний посібник для студентів навчальних закладів II–IV рівнів акредитації. Кам'янець-Подільський: Абетка-НОВА, 2020. 384 с. URL: <https://library.sspu.edu.ua/wp-content/uploads> (дата доступу 17.08. 2023)
2. Папуша В. Г. Теорія і методика фізичного виховання у схемах і таблицях. Тернопіль: підручники і посібники, 2011. 128 с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/304295919.pdf> (дата доступу 17.08. 2023)
3. Сергієнко Л. П. Практикум з теорії та методики фізичного виховання: навчальний посібник. Харків: «ОВС», 2007. 271 с.
5. Теорія і методика фізичного виховання: підручник. Т. 1. / за ред. Т. Ю. Круцевич. Київ: Олімпійська література, 2017. 392 с.
6. Теорія і методика фізичного виховання : основи спеціальної термінології у фізичному вихованні: навчальний посібник / А.М.Гурєєва, О.Є.Черненко, Е.Ю.Дорошенко. Запоріжжя: ЗДМУ, 2020. 78 с.
7. Теорія й методика фізичного виховання: навчальний посібник: у 2 частинах / Черненко С.О. Краматорськ : ДДМА, 2021. Частина 1. 215 с.
8. Тулайдан В.Г., Тулайдан Ю.Т. Практикум з теорії і методики фізичного виховання. Львів: «Фест-Прінт», 2017. 179 с.
9. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізична культура 10–11 класи» / за ред. Т. Ю. Круцевич [та ін.]; Літера ЛТД, 2022. 282 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

Титульна сторінка документації практиканта має такий вигляд:

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка

ДОКУМЕНТАЦІЯ

Здобувача(ки) освіти ____ курсу _____ групи

Факультету дошкільної освіти

_____(П.І.Б.)

Глухівського НПУ ім. О. Довженка

Спеціальність 014 Середня освіта (Фізична культура),

з _____ практики

(назва практики)

Термін проходження практики з ____ по _____ року

у _____

 (місце проходження практики)

Груповий керівник практики _____ (П.І.Б.)

Методист _____ (П.І.Б.)

Керівник практики від бази практики _____ (П.І.Б.)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка

«Затверджую»

Керівник практики (підпис)

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН РОБОТИ

здобувача (ки) освіти ____ курсу _____ групи

Факультету дошкільної освіти

_____(П.І.Б.)

Глухівського НПУ ім. О. Довженка

Спеціальність 014 Середня освіта (Фізична культура),

на час проходження _____ практики

з _____ по _____ року

у _____

 (місце проходження практики)

Груповий керівник практики: _____

**Б.2. Індивідуальний план
роботи студента-практиканта з навчальної та методичної практики
на робочому місці вчителя фізичної культури**

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН

Дата, день тижня	Навчальна (методична) робота	Виховна робота	ППХ особистості учня	Відмітка керівника про виконання
25.01.2023 середа	<i>Відвідати настановчу конференцію із проходження педагогічної практики. Ознайомитися із місцем проходження практики, планом роботи вчителя фізичного виховання.</i>	<i>Знайомство із класним керівником закріпленого класу, планом його роботи.</i>	<i>Ознайомитися із завданням написання психолого-педагогічної характеристики на учня/колектив</i>	

Основні напрями роботи, які треба відобразити в індивідуальному плані

1. Знайомство з закладом загальної середньої освіти.
2. Складання плану навчальної та методичної роботи на весь період практики.
3. Виконання цільових завдань практики.
4. Проведення навчально-виховної роботи в закріпленому класі із зазначенням конкретних тем та форм роботи.
5. Затвердження різноманітних форм навчальної роботи (залікові уроки, спортивне свято тощо).
6. Складання календарного плану виховної роботи на весь період практики.
7. Складання психолого-педагогічної характеристики на особистість.
8. Психолого-педагогічне вивчення особистості учня.

На останній сторінці індивідуального плану має бути підпис практиканта.

Схема аналізу уроку фізичної культури

1. **Підготовленість викладача до уроку** (план-конспект, робочий план реалізації розділів програми, графік розподілу й опрацювання навчального матеріалу)
2. **Матеріально-технічне забезпечення уроку:**
 - технічний та санітарний стан місць занять;
 - забезпеченість інвентарем та обладнанням, їх відповідність завданням уроку.
3. **Проведення підготовчої частини уроку:**
 - вибір місця занять;
 - підбір загальнорозвивальних вправ;
 - відповідність вправ поставленим завданням;
 - ефективність вправ, їх вплив на підготовку учнів до основної частини уроку.
4. **Проведення основної частини уроку:**
 - використання методів у вирішенні завдань уроку (фронтальний, груповий, поточний, коловий), використання підготовчих вправ; контроль за фізіологічним станом учнів (пульсометрія, візуальне спостереження);
 - рівень оволодіння учнями руховими навичками, продемонстрований учнями;
 - ступінь засвоєння матеріалу (зріз знань і виконання навчальних нормативів).

Рівень компетентності вчителя з цієї теми:

 - володіння термінологією та програмним матеріалом, показ, пояснення, страховка та її якість, відповідність програмі, використання на уроці міжпредметних зв'язків;
 - рівень вирішення завдань уроку;
 - диференціація на уроці: участь фізкультурного активу в проведенні уроку (чергових, хворих, фізоргів, кращих спортсменів).
5. **Заклучна частина уроку:**
 - підбір вправ на заспокоєння;
 - підведення підсумків уроку;
 - домашнє завдання.
6. **Стан дисципліни, ставлення учнів до уроку.**
7. **Своєчасність початку та закінчення уроку.**
8. **Активність учнів на уроці.**
9. **Контроль за виконанням домашнього завдання.**

Протокол
Хронометрування уроку фізичної культури
клас, ЗЗСО № _____

дата: _____ місце проведення _____

П.І.Б. вчителя _____

П.І.Б. учня _____

П.І.Б. дослідника _____

Задачі уроку:

1. _____
2. _____
3. _____

Види діяльності	Показники секундоміра (закінчення)	Пояснення і показ вчителем	Виконання вправи	Допоміжні дії	Відпочинок	Простій	Примітки
1	2	3	4	5	6	7	8

Розрахунок і оцінка загальної і моторної щільності
уроку фізичної культури учнів _____ класу

Висновки: _____

Пропозиції: _____

Дата _____

Підпис _____

**Протокол
динаміки ЧСС на уроці фізичної культури
у _____ класі ЗЗСО № _____**

П. І.Б. учня _____

П.І.Б. дослідника _____

Урок № _____

з _____
(указати модуль)

_____ (П.І.Б., що проводить урок)

Задачі уроку: 1. _____

2. _____

3. _____

№ п/п	Зміст діяльності учня	Час реєстрації ЧСС	ЧСС 1 хв.	Зміни ЧСС у %

**Динаміка ЧСС в учня _____ класу _____ школи під час
уроку фізичної культури**

ЧСС

190 _____ 4 зона

180* _____

170* _____

160* _____ 3 зона

150* _____

140* _____ 2 зона

130* _____

120* _____

110* _____

90 * _____

80 *****

0 3 6 9 12 15 18 21 24 27 30 33 36 39 42 45 хвилини

підготовча частина

основна частина

заклучна частина

Навантажувальні режими на уроці фізичної культури в класі

Діапазон у ЧСС Уд/хв.	Час роботи в зазначених діапазонах	
	хвилини	відсотки
до 130		
131-150		
151-180		
181 і більш		

Оцінка фізіологічної кривої фізичного навантаження учнів
_____ класу

Висновки і
пропозиції: _____

Дата _____ Підпис _____

Протокол
обговорення уроку фізичної культури, проведеного
 « ___ » _____ 20__ м. у ___ класі ЗЗСО № _____

Були присутні:

Слухали: обговорення уроку, поведеного вчителем/студентом практикантом

(П.І.Б)

Виступили: 1.

2. _____

3. _____

4. _____

Висновки:

Підпис _____ (студента, що склав протокол)

Підпис _____ (методиста кафедри)

**Методична розробка поглибленого навчання фізичної вправи (за вибором студента)
для учнів _____ класу**

- 1. Загальна характеристика досліджуваної вправи (додати фото/схему виконання).**
- 2. Місце вправи у шкільній програмі (з якого класу починається вивчення вправи).**
- 3. Опис техніки виконання.**
- 4. Типові помилки, що виникають у процесі навчання.**
- 5. Методика навчання.**

I-й етап початкового розучування (вказуємо засоби-вправи вирішення завдань).

- 1) утворити загальну уяву про рухову дію;
- 2) навчити не освоєним раніш частинам руху;
- 3) сформувати загальний ритм руху;
- 4) попередити та усунути непотрібні рухи і викривлення техніки.

II-й етап поглибленого розучування (вказуємо засоби-вправи вирішення завдань).

- 1) поглибити порозуміння дії, що вивчається;
- 2) уточнити просторову, часову та динамічну характеристики рухів;
- 3) домогтися вільного та цілісного виконання руху;
- 4) наприкінці етапу сформувати рухову навичку.

III-й етап закріплення і подальшого вдосконалення (вказуємо засоби-вправи вирішення завдань).

- 1) закріпити навичку володіння технікою руху;
- 2) вміти виконувати навичку в різноманітних умовах та при максимальному прояві фізичних якостей;
- 3) завершити індивідуалізацію техніки.

6. Техніка та умови виконання страховки.

7. Підсумковий контроль за ступенем оволодіння технікою (описати умови виконання контрольної вправи).

8. Міри безпеки під час виконання вправи.

Дата:

Підпис _____

«Затверджую»
 Методист ТМФВ _____
 Учитель фізичної культури _____

Конспект уроку (заліковий)

з _____ для учнів _____ класу

Дата проведення _____
 Тип уроку _____

Завдання: 1. _____
 2. _____
 3. _____

Місце проведення _____

Матеріально-технічне оснащення _____

Використані джерела: _____

№ п/п	Індивідуальні завдання	Частини і зміст уроку	Дозування	Організаційно-методичні вказівки	
				організації	методики

Підпис студента-практиканта - _____

Додаток Л

**Протокол
оцінки індивідуального рівня
фізичної підготовленості учнів _____ класу на основі моторних тестів**

Дата _____

Дослідження проводив _____

№ п/п	Прізвище, ім'я	стать	вік	Тести											
				згинання і розгинання рук в упорі лежачи		стрибок у довжину з місця		піднімання тулуба з положення лежачи на спині		Підтягування на поперечині		нахил уперед з положення сидячи		Біг 4х9м	
				рез-т	оцінка	рез-т	оцінка	рез-т	оцінка	рез-т	оцінка	рез-т	оцінка	рез-т	оцінка

Підпис викладача

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ГЛУХІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ОЛЕКСАНДРА ДОВЖЕНКА**

Факультет дошкільної освіти

«Затверджую»

Вчитель фізичної культури _____
(підпис) (прізвище, ім'я, по батькові)

Методист ТМФВ _____
(підпис) (прізвище, ім'я, по батькові)

«__» _____ 202_ р.

КОНСПЕКТ

позакласного заходу з фізичного виховання

проведеного (студентом/кою) _____ курсу

(прізвище, ім'я, по батькові)

в _____ класі _____ школи № _____

Тема : _____

Дата проведення «__» _____ 202_ року

Оцінка за захід _____

Вчитель фізичної культури _____
(підпис) (прізвище, ім'я, по батькові)

Методист ТМФВ _____
(підпис) (прізвище, ім'я, по батькові)

«__» _____ 202_ р.

Глухів 20__

1. Організаційно-підготовча робота:

2. Програма і сценарій: _____

а) урочиста частина _____

б) показові виступи _____

в) зміст спортивних змагань/естафет _____

4. Проведення свята і підведення підсумків

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Класний керівник _____

(підпис)

(прізвище, ім'я, по батькові)

Груповий керівник _____

(підпис)

(прізвище, ім'я, по батькові)

«_____» _____ 20__ р.

КОНСПЕКТ
ПОЗАКЛАСНОГО ВИХОВНОГО ЗАХОДУ,
проведеного студентом-практикантом
_____ групи _____ курсу
факультету дошкільної освіти

 (прізвище, ім'я, по батькові)

Тема: _____

Оцінка за захід _____

Класний керівник _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

Груповий керівник _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

Глухів 20__

ТЕМА: _____

МЕТА: _____

ЗАВДАННЯ: _____

ФОРМА ПРОВЕДЕННЯ ВИХОВНОГО ЗАХОДУ: _____

МІСЦЕ ПРОВЕДЕННЯ: _____

ЗАСОБИ (ОБЛАДНАННЯ): _____

ВІК ДІТЕЙ: _____

ДАТА ПРОВЕДЕННЯ «__» _____ 202__ рік

ПЛАН ЗАХОДУ

I. Організаційний етап

-

II. Мотиваційний етап

-

III. Основний етап

-

IV. Підсумковий етап

-

ХІД ЗАХОДУ

ЗВІТ
про проходження педагогічної практики
 студента – практиканта

(П.І.Б.)

_____ групи _____ курсу
 денної/заочної _____

факультету дошкільної освіти
 Глухівського національного педагогічного університету
 імені Олександра Довженка,

(дата)

(підпис студента)

Звіт пишеться відповідно до змісту діяльності студентів та згідно з індивідуальним планом роботи.

Схема звіту

1. База проходження практики.
2. Класи, у яких були закріплені як помічник вчителя фізичної культури і класного керівника.
3. Кількість проведених уроків .
4. Коротка характеристика організованих спортивних свят.
5. Характеристика фізкультурно-оздоровлювальних заходів (фізкультурні паузи, дні здоров'я, секції, спортивні змагання), що були проведені за час практики, їх ціль, задачі.
6. Зміст виховної діяльності в закріпленому класі, теми виховних заходів, які були проведені.
7. Знання, уміння, навички і якості, що були надбані під час педагогічної практики.
8. Види діяльності в школі, що не передбачені програмою педагогічної практики, але необхідні для студентів у процесі її проходження.
9. Труднощі, що виникли в процесі проходження практики.
10. Враження про майбутню професію.
11. Пропозиції щодо поліпшення організації педагогічної практики.